

**የከፍተኛ ትምህርት፣ የቴክኒክና ሙያ ሥልጠና፣
የምርምር ተቋማት እና የኢንዱስትሪ ትስስር የማማከር
አገልግሎት መመሪያ**

**Consultancy Service directive for Higher
Education-, Technical and Vocational Training-,
Research, - Institutions and Industry linkage**

የማማከር አገልግሎት ፍላጎት ከጊዜ ወደ ጊዜ እየጨመረ
የመጣ ቢሆንም አገልግሎቱን ለማስተዳደር የሚያስችል
ወጥ የአሰራር ስርዓት ባለመዘርጋቱ ምክንያት የማማከር
አገልግሎት ውጤታማ አለመሆኑ፤

WHEREAS, the demand for consultancy services has
been increasing over time, the lack of a harmonized
legal framework to manage the service has resulted
inefficiency;

መንግሥት በከፍተኛ ትምህርት፣ ቴክኒክና ሙያ
ሥልጠና እና በምርምር ተቋማት የሚከናወነውን
የማማከር አገልግሎት ሙያዊ እና ሳይንሳዊ መፍትሄን
ለማህበረሰቡ ለማበርከት እንዲሁም ኢንዱስትሪውን
በማማከር ምርታማነቱን በማሳደግ ተኪ ምርቶችን ለሀገር
ውስጥ በማቅረብ እና አለም አቀፍ ተወዳዳሪ እንዲሆን
ማድረግ አንዱ የልማት ትኩረት አቅጣጫ በመሆኑ፤

WHEREAS, the government believes consultancy
services by higher education institutions, technical and
vocational training, research institutions has a potential
to develop community through providing professional
and scientific solutions to community problems, as
well as advising the industry to substitute import and
increase their competitiveness globally;

የከፍተኛ ትምህርት፣ የቴክኒክና ሙያ ሥልጠና እና
የምርምር ተቋማት ያሉባቸውን የፋይናንስ እጥረት ዘላቂ
በሆነ መልኩ ለመቅረፍ የማማከር አገልግሎት
የመፍትሄ አቅጣጫ በመሆኑ፤

WHEREAS, consultancy service is one of the
solutions to address the financial constraints of higher
education, technical and vocational training and
research institutions in a sustainable manner;

በትስስር ተዋንያኖች መካከል የማማከር አገልግሎት
አሰራር የመዘርጋት፣ የሚሠራባቸውን የሥራ ቀናት
ወሰን ማዘጋጀት፣ የህዝብ ሃብትን በአግባቡ ለመጠቀም
እና ፍትሃዊ የሀብት ክፍፍል እንዲኖር በማድረግ
በተቋማቱ ውስጥ መልካም አስተዳደርን ማሻሻል
አስፈላጊ በመሆኑ፤

WHEREAS, establishing a consultancy service system
among the linkage actors, setting the limit on the
working days allowable for consultancies to improve
efficiency in utilizing public resources and improving
good governance in the institutions by ensuring
equitable distribution of resources;

በማማከር አገልግሎት የሚሳተፉ የትስስር አካላት የተለያዩ ማበረታቻ የሚያገኙበት እና ክህሎት የሚያሳድጉበት እንዲሁም በማማከር ስራ የሚሳተፉ ሴት አማካሪዎችን በልዩ ሁኔታ የሚበረታቱበት ስርዓት መዘርጋት በማስፈለጉ፤

በመሆኑም ትምህርት ሚኒስቴር ከትስስር ምክር ቤት ጋር በመተባበር በከፍተኛ ትምህርት፣ ቴክኒክና ሙያ ስልጠና፣ ምርምር ተቋማት እና ኢንዱስትሪ ትስስር አዋጅ ቁጥር 1298/2015 አንቀጽ 22 ንዑስ-አንቀጽ 2 በተሰጠው ስልጣን መሰረት ይህንን መመሪያ አውጥቷል፡

ክፍል 1

ጠቅላላ ድንጋጌ

አንቀጽ 1፡ አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ “የከፍተኛ ትምህርት፣ ቴክኒክና ሙያ ሥልጠና፣ ምርምር ተቋማት እና የኢንዱስትሪ ትስስር የማማከር አገልግሎት መመሪያ ቁጥር 1074/2017” ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።

አንቀጽ 2፡ ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-

1/ “**ማማከር**” ማለት በከፍተኛ ትምህርት፣ በቴክኒክና ሙያ ስልጠና እና በምርምር ተቋማት የሚገኙ ባለሙያዎች ለትስስር አካላት የሚሰጡት ሙያዊ የምክር አገልግሎት ነው፤

2/ “**አማካሪ**” ማለት በማማከር አገልግሎቱ ላይ የሚሳተፍ ባለሙያ ነው፤

WHEREAS, the need to establish a system in which linkage actors involved in consultancy services receive different incentives and skill development, as well as special encouragement of female led-consultancy;

THEREFORE, the Ministry of Education in collaboration with Linkage Council has issued this directive by the provisions on Higher Education, Technical and Vocational Training, Research Institutions and Industry Linkage Proclamation 1298/2023, article 22, Sub article 2.

PART 1

GENERAL PROVISION

Article 1: Short Title

This Directive may be cited as “**Consultancy Service directive for Higher Education-, Technical and Vocational Training-, Research, - Institutions and Industry linkage No. 1074/2025**”.

Article 2: Definitions

In this Directive, unless the context requires otherwise:

1/ “**Consultancy**” means professional advisory services provided to affiliated bodies by professionals in higher education, technical and vocational training and research institutions for linkage actors;

2/ “**Consultant**” means a professional engaged in the provision of consultancy service;

3/ "የግል አማካሪ" ማለት የከፍተኛ ትምህርት ተቋማቱን ሃብት፣ ስም፣ ሽፋን ወይም የከፍተኛ ትምህርት ተቋሙን ተጠያቂነት ሳይዝ የግል የማማከር ችሎታን በመጠቀም የሚሰጥ ሰው ነው፤

4/ "ተቋማዊ የማማከር አገልግሎት" ማለት በከፍተኛ ትምህርት፤ በቴክኒክና ሙያ ስልጠና እና በምርምር ተቋማት እና በደንበኞች ወይም በምክር አገልግሎት ፈላጊዎች መካከል በሚገባ የውል ስምምነት የሚሰጥ የማማከር አገልግሎት ነው፤

5/ "ፈቃድ" ማለት በማማከር አገልግሎት ላይ መሳተፍ የሚፈልጉ የከፍተኛ ትምህርት፤ የቴክኒክና ሙያ ሥልጠና እና የምርምር ተቋማት ሠራተኞች ከማንኛውም የውጪ ደንበኛ ጋር የውል ስምምነት ከመፈፀማቸው በፊት ከተቋማቱ ከሚመለከተው የበላይ ሀላፊ የሚያገኙት የማመከር አገልግሎት ማረጋገጫ ነው፤

6/ "ደንበኛ" ማለት ሙያዊ እውቀትን ለመቀበል እና ችግሮች እንዲፈቱለት አማካሪ የሚቀጥር ድርጅት ወይም ግለሰብ ነው፤

7/ በአዋጅ ቁጥር 1298/2015 አንቀጽ 2 ላይ ትርጓሜ ለዚህ መመሪያም ያገለግላሉ፤

8/ ማንኛውም በወንድ ፆታ የተገለጸው ድንጋጌ የሴትንም ፆታ ይጨምራል።

አንቀጽ 3፡ የተፈጻሚነቱ ወሰን

3/ “**Private consultant**” means a person who convey consultancy service privately depending on the individuals’ reputation and capacity, without the use of name, resource and accountability from the persons’ host institution;

4/ “**Institutional consultancy**” means consultancy service provided by agreement between Higher education, Technical and Vocational Training and Research institutions and clients or consultancy service seekers;

5/ “**License**” means the certification of consultancy services that employees of higher education, technical and vocational training and research institutions who wish to engage in consultancy services receive from the relevant superintendent of the institutions before entering into a contractual agreement with any client;

6/ “**Client**” means an organization or individual who hires a consultant to receive professional knowledge and problem solving solutions;

7/ Words and phrases defined in Article 2 of Proclamation No. 1298/2023 are also used for this directive;

8/ Any term or provision that references the male gender shall also be inclusive of the female gender.

Article 3: Scope of the directive

ይህ መመሪያ በትስስር አዋጅ ቁጥር 1298/2015 በተጠቀሱት በሁሉም የትስስር አካላት ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

አንቀጽ 4፡- ዓላማ

በከፍተኛ ትምህርት፣ ቴክኒክና ሙያ ስልጠና ፣ በምርምር ተቋማት እና በኢንዱስትሪዎች መካከል ወጥ የሆነ የማማከር አገልግሎት ትግበራ እንዲኖር ማስቻል ነው።

ክፍል 2
የማማከር አገልግሎት አደረጃጀት

አንቀጽ 5፡- የማማከር አገልግሎቱን አደረጃጀት

- 1/ የከፍተኛ ትምህርት፣ የቴክኒክና ሙያ ስልጠና እና የምርምር ተቋማት በተቋማቸው ውስጥ የማማከር አገልግሎትን የሚያስተባብር ክፍል ይኖረዋል፤
- 2/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 1 ላይ የተጠቀሰው የማማከር አገልግሎት ማስተባበሪያ ክፍል፤ የማማከር አገልግሎቱን የማስተባበር፣ የማስፋፋት፣ የመቆጣጠር፣ የመከታተል እና አፈጻጸሙን የመገምገም ኃላፊዎች የሚኖሩት ሲሆን በተጨማሪም መረጃዎች የሚይዝበት የመረጃ ቋት ይኖረዋል።

አንቀጽ 6፡- የማማከር አገልግሎቶች ባህሪያት እና መገለጫዎች

- 1/ እውቀት እና ቴክኖሎጂን በማሸጋገር ለማህበረሰቡ ማህበራዊ እና ኢኮኖሚያዊ አስተዋጽኦ ማበርከት፤
- 2/ ለትስስር ተዋንያኖች ገቢ ማስገኘት እና በማማከር አገልግሎቱ ላይ ለሚሳተፉ ሰራተኞች የፋይናንስ

This directive applies to all linkage actors mentioned in the Linkage Proclamation No. 1298/2023.

Article 4: Aim

To enable the implementation of harmonized consultancy service for higher education, technical and vocational training, research institutions and industries.

PART 2
ORGANIZATION OF CONSULTANCY SERVICES

Article 5: Organization structure of the consultancy service

- 1/ Higher education, technical and vocational training and research institutions shall establish a consultancy service coordination unit;
- 2/ The Coordination unit of the consultancy Service referred in this article sub article 1 above shall have responsibilities for coordinating, expanding, supervising, monitoring and evaluating its performance and shall also have a database of information.

Article 6: Nature and characteristics of consultancy services

- 1/ support knowledge and technology transfer contributing to economic and social impact;
- 2/ generate income to the linkage actors and financial benefit to the participating staff;

ተጠቃሚ እንዲሆኑ ማስቻል፤

3/ የተቋማቱን ተቀባይነት እና መልካም የሥራ ባህልንና እንዲሁም የትምህርት እና ስልጠና ጥራትን ማሻሻል።

3/ improve the visibility and reputation of the institutions as well as improves the quality of education and training.

ክፍል 3

የማማከር አገልግሎት መስፈርቶች

PART 3

CRITERIA OF CONSULTANCY SERVICE

አንቀጽ 7፡ ለማማከር አገልግሎት ተቀባይነት የሚያገኙ ሠራተኞች

Article 7: Eligible Staff for consultancy service

1/ በከፍተኛ ትምህርት፣ በቴክኒክና ሙያ ስልጠና እና በምርምር ተቋማት ውስጥ የማስተማር እና ምርምር ሥራ መደብ ላይ የተቀጠሩ ሰራተኞች በዚህ መመሪያ መሰረት ፈቃድ ሲያገኙ በማማከር አገልግሎት ላይ ሊሳተፉ ይችላሉ፤

1/ Employees appointed academic teaching and research positions in higher education, technical and vocational training, and research institutions may engage in consultancy services upon approval pursuant to this directive;

2/ የማማከር አገልግሎት በቡድን የሚሰጥ ከሆነ የማስተማር እና ምርምር ሥራ መደብ ላይ የተቀጠሩ ፈቃድ ባላቸው ሰራተኞች የሚመራ ሆኖ የተቋማቱን መሳሪያዎች እና የቤተ-መከራ ቁሳቁሶችን እንዲያስተዳድሩ የተቀጠሩ ቋሚ ሠራተኞች የማማከር ቡድን አባል ሊሆኑ ይችላሉ፤

2/ If the consultancy service is provided by a team, the team shall be led by licensed academic or research staff, it may also comprise the permanent staff of institutions teaching and research laboratory;

3/ በዚህ አንቀጽ ንዑስ ቁጥር 2 እንደተጠበቀ ሆኖ በተቋሙ ውስጥ የባለሙያ እጥረት ሲገጥም ከትስስር አካላት በማማከር አገልግሎት እንዲሳተፉ በበላይ ኃላፊዎች ይወሰናል፤

3/ Without prejudice to sub-article 2 of this Article, when there is a shortage of expertise within the institution, it shall be decided by the higher officials to involve linkage actors in consultancy services;

4/ የማማከር አገልግሎት ተፈፃሚ የሚያደርጉ የከፍተኛ ትምህርት፣ በቴክኒክና ሙያ ስልጠና እና የምርምር ተቋማት ሰራተኞች የሚከተሉትን መስፈርቶች

4/ Employees of higher education, technical and vocational training and research institutions that implement consultancy services shall comply with the

ተግባራዊ የሚያደርጉ መሆን አለባቸው፡-

ሀ) ለማማከር አገልግሎት ዘርፍ አግባብነት ያለውን የትምህርት ማስረጃ እና ልዩ ስልጠና ማቅረብ የሚችሉ፤

ለ) ማስተማር፣ ማሰልጠን፣ ምርምር እና ሌሎች ቁልፍ የተቋሙ ተግባራት ላይ ቅድሚያ መስጠት የሚችሉ፤

ሐ) የማማከር አገልግሎት የሚፈቀድላቸው ሠራተኞች የተቋሙን ተልእኮ በብቃት የሚፈጽሙ፤

መ) በሚሰጡት የማማከር አገልግሎት ምክንያት በሌሎች የሥራ ባልደረቦቻቸው ላይ የሥራ ጫና የማይፈጥሩ፤

ሠ) የማማከር ሥራን ግልጽ በሆኑ የተጠያቂነት፣ የምዝገባና ሪፖርት የማድረጊያ የአሰራር ሥርዓት ሂደቶችን በመከተል የሚፈጽሙ።

following requirements:

a) Able to provide relevant educational credentials and specialized training in the field of consultancy services;

b) Prioritizing teaching, training, research and other key activities of the institution;

c) Employees who are allowed to provide consultancy services will effectively carry out the institution's mission;

d) Not creating work pressure on other colleagues due to the consultancy services they provide;

e) Carrying out the Consultancy work in accordance with clear, accountable, registration and reporting procedures.

ክፍል 4

የማማከር አገልግሎት ፈቃድ አሰጣጥ

አንቀጽ 8፡ የተሳትፎ ፈቃድ

1/ በማማከር አገልግሎት ላይ መሳተፍ የሚፈልጉ የከፍተኛ ትምህርት፤ የቴክኒክና ሙያ ሥልጠና እና የምርምር ተቋማት ሠራተኞች ከማንኛውም የውጪ ደንበኛ ጋር የውል ስምምነት ከመፈፀማቸው በፊት ከተቋማቱ ከሚመለከተው የበላይ ሀላፊ ፈቃድ ማግኘት አለባቸው፤

2/ በማማከር አገልግሎት ላይ ለመሳተፍ የሚቀርቡ

PART 4

LICENSING OF CONSULTANCY SERVICES

Article 8: Participation Permit

1/ Employees of higher education, technical and vocational training and research institutions who wish to participate in consultancy services must obtain permission from the permission providing official of the institution before entering into an official contract with any foreign client;

2/ Recommendations and review findings regarding to

ማመልከቻዎች ፈቃድ ከመስጠቱ በፊት በቅርብ ኃላፊ ተገምግሞ የውሳኔ ሃሳብ ለሚመለከተው የበላይ ኃላፊ መቅረብ ይኖርበታል፤

3/ የማማከር አገልግሎት ላይ ለመሳተፍ የሚቀርብ ማመልከቻ የአመልካቹን፣ የደንበኛውን፣ የማማከር አገልግሎት ዝርዝር መረጃ እና እቅድ ማካተት ይኖርበታል።

ክፍል 5

የገቢ ክፍፍል

አንቀጽ 9፡- ከማማከር አገልግሎት የሚገኝ ገቢ ክፍፍል

1/ በማማከር አገልግሎቶች ላይ የሚሳተፉ በከፍተኛ ትምህርት፣ በቴክኒክና ሙያ ስልጠና እና በምርምር ተቋማት ሠራተኞች ለሚሰጡት ተቋማዊ የማማከር አገልግሎት ከሚገኝ ገቢ ድርሻ የማግኘት መብት አላቸው፤

2/ በማማከር አገልግሎት የሚገኝ የተጣራ ገቢ ክፍፍል በተቋማዊ የማማከር አገልግሎት ላይ ለሚሳተፉ ሠራተኞች እና በተቋሙ መካከል እንደሚከተለው ይሆናል፡-

በጠቅላላ የማማከር አገልግሎት ክፍያው፡-

ሀ) ከ100,000.00 የኢት ብር በታች ከሆነ ከጠቅላላ የውል ስምምነቱ ዋጋው 5 በመቶ ለተቋሙ ገቢ ያደርጋል፤

ለ) ከ100,001 አንስቶ እስከ 250,000 የኢት ብር ከሆነ ከጠቅላላ የውል ስምምነቱ ዋጋው 10 በመቶ ለተቋሙ ገቢ ያደርጋል፤

applications in consultancy service shall be submitted to permission providing official by the employee's superintendent before granting permission;

3/ An application to participate in a consultancy service shall include details and plans of the applicant, client, consultancy services.

PART 5

DISTRIBUTION OF INCOME CONSULTANCY

Article 9: Distribution of income from consultancy services

1/ Employees of higher education, technical and vocational training and research institutions have the right to share income generated from consultancy services that they have participated.

2/ The share of net income from consultancy services shall among the employees and their respective institution will be as follows:-

The total contract value for an employee whose total consultancy service fee:

a) 5% of the total contract value will be credited to the host institutions if the total contract value is under 100,000 ETB;

b) 10% of the total contract value will be credited to the host institutions if the total contract value ranges from 100,001 to 250,000 ETB;

ሐ) ከ250,001 እስከ 500,000 የኢት ብር ከሆነ ከጠቅላላ የውል ስምምነቱ ዋጋው 15 በመቶ ለተቋሙ ገቢ ያደርጋል፤

መ) ከ500,001 እስከ 1,000,000 የኢት ብር ከሆነ ከጠቅላላ የውል ስምምነቱ ዋጋው 20 በመቶ ለተቋሙ ገቢ ያደርጋል፤

ሠ) ከ1,000,000 የኢት ብር በላይ ከሆነ ከጠቅላላ የውል ስምምነቱ ዋጋው 25 በመቶ ለተቋሙ ገቢ ያደርጋል፤

ረ) በሴት አማካሪዎች በዋና መሪነት በተከናወነ የማማከር አገልግሎት ገቢ ክፍፍል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተቀመጠ ድርሻ እንደተጠበቀ ሆኖ ከተቋሙ ድርሻ ላይ የማበረታቻ 5 በመቶ ይጨመርላቸዋል፤

ሰ) አካል ጉዳተኞች በዋና መሪነት በተከናወነ የማማከር አገልግሎት ገቢ ክፍፍል በዚህ አንቀጽ ንዑስ አንቀጽ 2 የተቀመጠ ድርሻ እንደተጠበቀ ሆኖ ከተቋሙ ድርሻ ላይ የማበረታቻ 3 በመቶ ይጨመርላቸዋል፤

ሸ) የከፍተኛ ትምህርት፣ የቴክኒክና ሙያ ስልጠና እና የምርምር ተቋማት ከማማከር አገልግሎት የሚያገኙትን ሀብት የሚያስተዳድሩበት የአሰራር ስርዓት ይዘረዳሉ።

c) 15% of the total contract value will be credited to the host institutions if the total contract value ranges from 250,001 and 500,000 ETB;

d) 20% of the total contract value will be credited to the host institutions if the total contract value ranges from 500,001 and 1,000,000 ETB;

e) 25% of the total contract value will be credited to the host institutions if the total contract value is above 1,000,000 ETB;

f) Without prejudice to sub-article 2 of this Article, Subject to the distribution of share of income, females who have been involved as a lead consultant shall receive 5 percent of the share of the institution as an incentive;

g) Without prejudice to sub-article 2 of this Article, Subject to the distribution of share of income, person with disability who have been involved as a lead consultant shall receive 3 percent of the share of the institution as an incentive;

h) Higher education; Technical and vocational training and research institutes shall procedure consultancy service guidelines.

ክፍል 6

ልዩ ልዩ ድንጋጌዎች

አንቀጽ 10፦ የመተባበር ግዴታ

የትስስር አካላት የትስስር ዓላማን ለማሳካት እና ይህን መመሪያ ተግባራዊ እንዲሆን የመተባበር ግዴታ

PART 6

MISCELLANEOUS PROVISIONS

Article 10: Obligation to cooperate

The linkage actors have an obligation to cooperate to achieve the purpose of the linkage and to implement

አለባቸው።

this directive.

አንቀጽ 11፡ መመሪያ ስለማውጣት እና ስለማሻሻል

Article 11: Amendment of the Directive and Issuance of guideline

1/ የትስስር አካላት ይህንን መመሪያ ለማስፈጸም እንደተቋማቸው ነባራዊ ሁኔታ የውስጥ መመሪያ ያዘጋጃሉ፤

1/ To enforce this directive, linkage actors shall issue internal guideline according to the circumstance of their institution;

2/ ይህ መመሪያ እንደ አስፈላጊነቱ የትምህርት ሚኒስቴር ከትስስር ምክር ቤት ጋር በመተባበር ሊያሻሽለው ይችላል።

2/ This directive can be amended by the Ministry of education with the collaboration of linkage council as needed.

አንቀጽ 12፡ መመሪያው ተግባራዊ የሚሆንበት ቀን

Article 12: Effective Date of the directive

ይህ መመሪያ በፍትህ ሚኒስቴር ተመዝግቦ በትምህርት ሚኒስቴር ድረ-ገጽ ላይ ከተለቀቀበት ቀን ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል።

This directive shall be effective as of the date registered by the Ministry of Justice and uploaded on the official website of the Ministry of Education.

አዲስ አበባ፣ ግንቦት 21፣ 2017 ዓ/ም
ብርሃኑ ነጋ ቦንገር (ፕሮፌሰር)
የኢ.ፌ.ዲ.ሪ ትምህርት ሚኒስቴር
ሚኒስትር እና የትስስር ምክር ቤት ሰብሳቢ

Addis Ababa, 29th May, 2025
Berhanu Nega Bongor (Professor)
Minister, FDRE, Ministry of Education and Chair
of Linkage Council